

'Boer èn dichter zijn gaf samen zin aan

mijn leven'

*Oogst van mien aner laand
Mien geestgrond
Vrij en aigen.....*

*Over mien laand
Aan dizze kaant
En aner kaant
In 't aalverband....*

*Van 't haim, dichtbie,
De veerten
Van het uterdiek,
Vebie de kim....*

*En van 't mysterie
Van de heerten
Van het innerliek
Destem.*

Ook in „Wenakkers” een in 1957 uitgegeven bundel met werk van verschillende Groninger dichters en schrijvers komt werk van Hovinga voor. Zijn naam past in de rij van Jan Boer, prof. Hans Elema, Sien Jensema, Van Wattum, Eelssema.

Héél anders van toon is Hovinga's gedicht over de Allerheiligenmarkt in Winschoten. Het is een gedicht van 1000 regels, waarvoor hij nog een uitgever wil zien te vinden, en waarin vrijwel alle Oldambtster voornamen voorkomen.

Historie

Maar Hovinga publiceert niet alleen gedichten. Hij schreef in de Winschoter Courant historische artikelen, in het Landbouwblad „Oldambtster Raketten”, artikelen, die handelden over alle mogelijke onderwerpen, zoals landbouw, economie, historie, taal maar wel altijd met betrekking tot het Oldambt.

Al vanaf de oprichting is hij een vaste medewerker van de dorpskrant „Tam Tam” waarin hij nu een serie geromantiseerde geschiedenisartikelen heeft lopen, waarin borgen, legenden en de geschiedenis van de streek een belangrijke rol spelen.

Het is dan ook geen wonder, dat hij veel aandacht heeft besteed aan de borgen. Hij bestudeerde de historische bronnen. De Huningaborg bijvoorbeeld, lag vlak bij het dorp. Daarvan stamt de legende van de grote Huno. De ridder, die zijn paard liet beslaan met hoefijzers, die achterste voren waren aangebracht, zodat zijn achtervolgers steeds de verkeerde kant op reden, als ze hem zochten.

„Ik ben erg op mijn streek gesteld, maar daarnaast ben ik ook universeel ingesteld” zegt Hovinga. „Ik geloof, dat het zinvol is, dat deze beide samengaan.” De geschiedenis van een dorp bijvoorbeeld is onbegonnen werk. Want dat dorp heeft zijn geschiedenis altijd in het

„Een mens is een vat vol tegenstrijdigheden. Mijn leven is gekenmerkt door een praktische kant en een poëtische kant. Een combinatie van praktisch boer wezen en dichter zijn. Dat sámen gaf zin aan mijn leven”, zegt D. S. Hovinga, nu rustend landbouwer te Oostwold (Oldambt).

Dat schrijven zit in de familie. Hovinga's vader schreef ook al stukken in de krant, maar meer over de boerderij, zijn broer is journalist in Den Haag.

Hovinga heeft een klassieke opleiding gehad. „Ik deed 6 jaar gymnasium en daar kwam ik in contact met de antieke geschiedenis. Mijn vader was boer. Na mijn eindexamen wist ik nog niet precies, wat ik zou gaan doen. Ik heb toen twee jaar klassieke letteren en geschiedenis gestudeerd in Groningen. Maar toch trok de boerderij het meest en daarvoor heb ik tenslotte gekozen.

Maar de grondslag voor je studie is nooit weg. Daar kun je op voortbouwen.

Dat heb ik later ook gedaan. Waarom zou een boer niet mogen studeren? Het leven brengt je met alle mogelijke dingen in aanraking, goede en slechte. En dat is mee aanleiding geweest om te gaan dichten en wat me daarbij voor ogen heeft gestaan is het dialect zijn plaats te geven in de geschiedenis van deze streek.”

Drie bundels

De erkenning van Hovinga's dichterschap blijkt uit drie bundels van zijn hand, die zijn uitgegeven. De eerste verscheen in 1952. Daarbij had hij veel steun van mr. J. Buurma, destijds secretaris van de Groninger Maatschappij van Landbouw. Achtereenvolgens kwamen uit „Störm en Stilte”, „Miemern in Twijduustern” en „Oogst van mien aner laand”. Met dat andere land doelt Hovinga op het land van de geest, „de geestgronden” zegt hij. In de opening van deze bundel verklaart hij dat:

kader van de streek en van de Oldambter historie, en, in groter verband, van het gewest. Er moet rekening worden gehouden met beide kanten: voor wat betreft het dorp moet tot uiting komen wat typisch plaatselijk is, maar dan wel in het kader van de streek of eventueel in Europees verband.

Overstromingen

Gevolg van dit uitgangspunt is geweest, dat Hovinga's belangstelling niet beperkt is tot één onderwerp of één periode. „Ik heb altijd gezocht naar dingen, die interessant waren voor mezelf en voor anderen” zegt hij. De invloed van de Romeinse beschaving en landbouw op de cultuur van het Oldambt staat daarom even goed in zijn belangstellingssfeer als het ontstaan van de dorpen in zijn geboortestreek.

„Alle dorpen zijn bijna gebouwd op een hogere leemrug of garst, of later op een oudere dijk”. Daarom zijn Drieborg, en Nieuwolda streekdorpen en Woldendorp en Termunten komdorpen. Dat is een gevolg van de terpen. Het centrum was een terp en later werd die uitgebouwd.

In deze wereld zijn veel overstromingen geweest. Daarbij zijn duizenden mensen verdronken, in Nieuwolda en Termunten wel eens meer dan de helft van de bevolking. Men had alle belang bij goede dijken, die waren toen niet zo best. Omstreeks 1686 verdronken in het Oldambt 482 mensen door dijkdoorbraak en stormvloed. De slachtoffers vielen vooral in Nieuwolda en Termunten. Het water stond tot aan de stad Groningen en tot Oudeschans waren de dijken verdwenen. Het was een verschrikkelijke ramp, waarbij ook 2600 koeien het leven lieten. In 1877 zijn bij Nieuw Statenzijl nog 35 mensen verdronken.”

Dollardkanaal

Dit brengt Hovinga op de plannen voor het Dollardkanaal. Een kwestie, die hem heel na aan het hart ligt, om meer dan één reden. Zijn mening is, dat het van groot belang is, dat er gezamenlijk iets wordt aangepakt. „Als je iets wilt, zul je zelf met plannen naar voren moeten komen” stelt hij. Daarom is het zo buitengewoon jammer, dat het initiatief voor een buitendijks kanaal is doodgelopen en afgewezen door de regering. Niet alleen het kanaal is in de grond geboord, maar ook de samenwerking in Oost-Groningen. En die is geen nieuw leven in te blazen. Ook de Streekraad is niet in staat geweest met een nieuw alternatief te komen.

Dat had bijvoorbeeld een verbinding kunnen zijn tussen Winschoterdiep en Eemskanaal voor de scheepvaart bijvoorbeeld tussen Zuidbroek en Scheemda. Er liggen al diverse kanaalvakken die Noord-Zuid lopen en het zou gemakkelijk zijn, daartussen verbinding te maken, zegt Hovinga. „Reiderzijlvest moet dan afwateren bij Statenzijl door een bredere spuisluis, want die van nu is te smal, of er zou een genaaltje bij moeten komen”. Ook is het zaak, dat de dijken op deltahogte worden gebracht. Gevaarlijk vindt hij de situatie van de Punt van Reide tot de Kerkhovenpolder, want daar ligt geen slaperdijk achter. De

hoogte is niet voldoende. De Dallingeweerster zeedijk is ook erg kwetsbaar.

Op vrijheid gesteld

Hovinga heeft een bijzonder productieve geest. Als de gemeente hem om advies vraagt voor de naamgeving van straten, dan verdiept hij zich met plezier in die materie. Zo zijn de namen van de Oudelandseweg en de Nieuwelandseweg, die beide in verband met de ruilverkaveling zijn aangelegd, tot stand gekomen.

„Nu, 68 jaar oud, publiceert hij nog steeds. Naar eigen keuze. Zeer gevarieerd. Ik laat me niet beperken in de keuze van mijn artikelen,” zegt Hovinga. „Ik ben erg op mijn vrijheid gesteld. Dat is wel het hoogste goed, dat een mens heeft. Maar men mag die vrijheid niet gebruiken om de vrijheid van anderen in te perken.” Over zichzelf zegt hij: „Ik heb nog al eens een mening, die afwijkt van de gemiddelde opinie. Maar dat wordt je niet altijd in dank afgenomen.”